



VALSTYBINĖ KAINŲ IR ENERGETIKOS KONTROLĖS KOMISIJA

Biudžetinė įstaiga, Verkių g. 25C-1, LT-08223 Vilnius, tel. (8 5) 213 5166, faks. (8 5) 213 5270, el. p. rastine@regula.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188706554

Lietuvos šilumos tiekėjų asociacijai

Nr.
Į 2019-01-24 Reg. Nr. R1-979

DĖL ŠILUMOS SEKTORIAUS ĮMONIŲ APSKAITOS ATSKYRIMO IR SĄNAUDŲ PASKIRSTYMO REIKALAVIMŲ APRAŠO IR ŠILUMOS KAINŲ NUSTATYMO METODIKOS PRAKTINIO TAIKYMO

Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos (toliau – Komisija) Šilumos ir vandens departamentas 2019 m. sausio 24 d. gavo Lietuvos šilumos tiekėjų asociacijos (toliau – LŠTA) kvietimą dalyvauti LŠTA narių susitikime, kuris vyko 2019 m. sausio 28 d., ir aptarti Šilumos sektoriaus įmonių apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo reikalavimų aprašo, patvirtinto Komisijos 2018 m. gruodžio 31 d. nutarimu Nr. O3E-470 „Dėl Šilumos sektoriaus įmonių apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo reikalavimų aprašo patvirtinimo“ (toliau – Aprašas), ir Šilumos kainų nustatymo metodikos, patvirtintos Komisijos 2009 m. liepos 8 d. nutarimu Nr. O3-96 „Dėl Šilumos kainų nustatymo metodikos“ (toliau – Metodika), redakcijos įsigaliojusios nuo 2019 m. sausio 1 d., praktinio taikymo klausimus. Siekdama produktyvaus susitikimo kartu su kvietimu LŠTA taip pat pateikė savo narių klausimus, kuriuos norėjo aptarti susitikimo metu. Komisijos atstovai negalėjo dalyvauti 2019 m. sausio 28 d. vykusiame LŠTA narių susitikime, todėl Komisija teikia atsakymus į tuos LŠTA narių klausimus, kurie nebuvo atsakyti 2018 m. sausio 14 d. su LŠTA vykusiame susitikime. Šio rašto priede pateikiame komentarus ir paaiškinimus dėl nuo 2019 m. sausio 1 d. įsigaliojusio Aprašo ir Metodikos redakcijos įgyvendinamųjų nuostatų praktinio taikymo.

PRIDEDAMA. Atsakymai į LŠTA 2019 m. sausio 24 d. raštu (reg. Nr. R1-979) pateiktus klausimus, 17 lapų.

Komisijos pirmininkė

Inga Žilienė

L. Bartkienė, tel. (8 5) 213 3628, el. p. lina.bartkiene@regula.lt
B. Bourdon, tel. (8 5) 213 3628, el. p. benoit.bourdon@regula.lt
S. Grinienė, tel. (8 5) 216 3732, el. p. sandra.griniene@regula.lt



ATSAKYMAI Į LŠTA 2019 M. SAUSIO 24 D. (REG. NR. R1-979) PATEIKTUS KLAUSIMUS

Eil. Nr.	Klausimas	Atsakymas / komentaras
1.	<p>Komisija atsakydama į ūkio subjektų pastabas dėl Šilumos sektoriaus įmonių apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo reikalavimų aprašo, patvirtinto Komisijos 2018 m. gruodžio 31 d. nutarimu Nr. O3E-470 „Dėl Šilumos sektoriaus įmonių apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo reikalavimų aprašo patvirtinimo“ (toliau – Aprašas), prie Komisijos Šilumos ir vandens departamento Ekonominės analizės skyriaus 2018 m. gruodžio 21 d. pažymos Nr. O5E-371 „Dėl Šilumos sektoriaus įmonių apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo reikalavimų aprašo patvirtinimo bei susijusių teisės aktų pakeitimo“ pridėtoje derinimo pažymoje Nr. 2 „Dėl nutarimo projekto „Dėl Šilumos sektoriaus įmonių apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo reikalavimų aprašo patvirtinimo“ (toliau – Derinimo pažyma I) visais atvejais akcentavo, jog Aprašo priėmimas negali būti atidėtas dėl nuo 2018 m. gruodžio 1 d. įsigaliojusio Šilumos gamybos ir (ar) supirkimo tvarkos ir sąlygų aprašo, patvirtinto Komisijos 2010 m. spalio 4 d. nutarimu Nr. O3-202 „Dėl Šilumos gamybos ir (ar) supirkimo tvarkos ir sąlygų aprašo patvirtinimo“ (toliau – Supirkimo aprašas) ir nuo 2019 m. sausio 1 d. įsigaliosiančių Šilumos kainų nustatymo metodikos, patvirtintos Komisijos 2009 m. liepos 8 d. nutarimu Nr. O3-96 „Dėl Šilumos kainų nustatymo metodikos“ (toliau – Metodika), pakeitimų. Prašome Komisijos:</p> <p>a) paaiškinti dėl kokių konkrečiai priežasčių, nors ūkio subjektams jau taikomas naujas reglamentavimas, rinkos dalyviams iki šiol nėra pateiktos Reguliavimo apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo praktinės rekomendacijos (toliau – Rekomendacijos), nėra pateikta jokių naujo reglamentavimo pavyzdžių, iki šiol nėra paskelbta 2018 m. gruodžio 31 d. posėdyje žadėta metodinė pagalba;</p>	<p>Kaip ir buvo minėta Derinimo pažymoje I ir 2018 m. gruodžio 31 d. posėdžio metu, Aprašas įgyvendino Metodikoje ir Supirkimo tvarkoje įtvirtintas nuostatas, susijusias su konkurencija šilumos sektoriuje ir šilumos supirkimu iš nepriklausomų šilumos gamintojų. Atkreiptinas dėmesys, kad nei Metodika, nei Supirkimo aprašas nereglementavo apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo klausimų, o reikalavimus reguliavimo apskaitai numato Aprašas. Todėl nepatvirtinus Aprašo galėjo susidaryti situacija, kai Metodikoje numatytos apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo taisyklės būtų nesuderintos su Supirkimo apraše ir Metodikos 5 skyriuje „Šilumos kainodaros taisyklės“ numatytu reglamentavimu. Taip pat pažymėtina, kad pakoreguotos pagal naujas Aprašo nuostatas Rekomendacijos galėjo būti pradėtos rengti tik po Aprašo patvirtinimo. Šiuo metu Komisijos tinklalapyje skelbiamos praktinės rekomendacijos yra koreguojamos ir, kaip buvo minėta Derinimo pažymoje I, bus pateiktos ūkio subjektams pastaboms 2019 m.</p> <p>Taip pat Komisija maloniai prašo ūkio subjektų teikti praktinius pastebėjimus ir pasiūlymus, kuriuos būtų tikslinga numatyti Rekomendacijose, nelaukiant jų pateikimo pastaboms.</p>

	b) nurodyti konkrečias šios informacijos pateikimo/paskelbimo datas, kad ūkio subjektai galėtų planuoti savo sprendimus keičiant apskaitos atskyrimo tvarką.	
2.	<p>Prašome papildomai paaiškinti kaip turi būti praktiškai įgyvendinama Aprašo 24.4.7 punkte numatyta sąlyga, kad galių ribojimas netaikomas „išskyrus atvejus, kai rezervinės galios ribojimas neužtikrintų būtinųjų sąnaudų saugiam ir patikimam šilumos tiekimui“.</p> <p>Derinimo pažymos I 1.8 punkte niekaip nepasisakoma kaip ūkio subjektas turėtų įrodinėti, kad rezervinės galios ribojimas neužtikrintų būtinųjų sąnaudų saugiam ir patikimam šilumos tiekimui jei metinių reguliacinių ataskaitų pildymo metu vis dar nėra priimtas Komisijos sprendimas dėl galių neribojimo (pvz.: kai ūkio subjekto pateiktas bazinės šilumos kainos dedamųjų projektas Komisijos nagrinėjamas kelis metus). Jei įmonė reguliacinių ataskaitų pildymo tikslais bei vadovaujantis Aprašo 24.4.7 punkto nuostata neapribos galios, o vėliau Komisija nuspręs, kad ribojimas būtinas ar tai reiškia, jog turės būti keičiamos metinės ataskaitos ir(ar) peraudituojamos?</p>	<p>Aprašo 24.4.7 papunktyje numatyta bendra taisyklė šilumos generavimo įrenginių turto skirstymui, bei numatyta išimtis, kuri leidžia ūkio subjektams viršyti ribojimus tais atvejais, kai rezervinės galios ribojimas neužtikrintų būtinųjų sąnaudų saugiam ir patikimam šilumos tiekimui. Jeigu Komisijos sprendimas dėl galių neribojimo nėra priimtas, tačiau ūkio subjektas mano, kad toks ribojimas neužtikrintų būtinųjų sąnaudų saugiam ir patikimam šilumos tiekimui, tai toks ūkio subjektas apie šilumos generavimo įrenginių galios ribojimo netaikymo faktą turi nurodyti Komisijai teikiamame reguliavimo apskaitos sistemos apraše, taip pat gali informuoti Komisiją raštu ir išdėstyti tokio sprendimo argumentus. Jei ūkio subjektas teikdamas reguliuojamosios veiklos ataskaitas neapribos galios ir įtrauks atitinkamas turto vertes, o išnagrinėjus ūkio subjekto kainos dedamųjų projektą bus nuspręsta, kad galių neribojimas buvo nepagrįstas, toks ūkio subjektas neturės teikti pataisytų reguliuojamosios veiklos ataskaitų ir atlikti pakartotinės reguliuojamosios veiklos ataskaitų patikros, tačiau teikiant būsimų laikotarpių reguliuojamosios veiklos ataskaitas turės atsižvelgti į priimtą sprendimą ir reguliuojamosioms veikloms nepriskirti šilumos generavimo įrenginių verčių, kurios viršija nustatytus galios apribojimus.</p>
3.	<p>Prašome papildomai paaiškinti Aprašo 50 punkto praktinį taikymą. Derinimo pažymoje I (1.13 p.) pateiktas išaiškinimas visiškai neracionalus bei prieštaraujantis pačios Komisijos pateiktiems komentarams, kad Komisija neatlieka RAS aprašo suderinimo/peržiūros funkcijos. Pilno aprašo teikimas su visais priedais atlikus nors menkiausią RAS aprašo pakeitimą (tame tarpe vien dėl naujai atsiradusios DK sąskaitos) yra akivaizdžiai perteklinis ir neracionalus reikalavimas. Jei Komisijai yra aktualūs tokie pakeitimai, užtektų apie juos informuoti teikiant audituotas ataskaitas.</p>	<p>Atkreiptinas dėmesys, kad pagal Aprašo nuostatas Ūkio subjektas, įgyvendindamas apskaitos atskyrimą, privalo vadovautis Aprašo 7 punkte nurodytais principais. Vienas iš apskaitos atskyrimo principų yra pastovumo principas, kuris numato, kad <i>Ūkio subjekto skirtingais ataskaitiniais laikotarpiais turi taikyti tą pačią reguliavimo apskaitos sistemą, išskyrus tuos atvejus, kai:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1) dėl įvykusių reikšmingų įvykių ar aplinkybių reikia Ūkio subjekto naudojamos reguliavimo apskaitos sistemos loginių pakeitimų; 2) reguliuojančioji institucija reikalauja pakeisti Ūkio subjekto

	<p>Pažymėtina, kad Komisija nėra nurodžiusi tokio reikalavimo pagrindo, praktinės paskirties. Kuo ši informacija yra svarbi Komisijos funkcijų vykdymui ir kaip būtų panaudojama?</p>	<p><i>taikomą reguliavimo apskaitos sistemą, kai ši neatitinka galiojančių teisės aktų.</i></p> <p>Reguliavimo apskaitos sistemos dažnas keitimas ataskaitinio laikotarpio metu yra indikacija Komisijai, kad ūkio subjektas nesilaiko Aprašo 7 punkte nurodytų principų.</p>
4.	<p>Aprašo 20 punktas, nepriklausomai nuo to ar kainodaroje (šilumos kainos dedamosiose) yra įvertintas sąnaudų paskirstymas pagal naują reglamentavimą (taikomą nuo 2019 m. sausio 1 d.), ar ne, reikalauja, kad ataskaitinio laikotarpio pajamos būtų paskirstytos tarp verslo vienetų/paslaugų. Pažymėtina, kad ūkio subjektas priežastingumo principą savo nuožiūra gali pritaikyti faktinių sąnaudų paskirstymui, tačiau ne pajamoms. Atskiro verslo vieneto/paslaugos leistina pajamų apimtis yra nustatoma išimtinai Komisijos, o ne ūkio subjekto, būtent Komisijos nustatytos dedamosios yra pagrindas reguliuojamų pajamų paskirstymui tarp verslo vienetų/paslaugų, būtent taip yra įtvirtinta šiuo metu vis dar skelbiamose Rekomendacijose. Atitinkamai prašome Komisijos paaiškinti:</p> <p>a) kaip turi būti apskaičiuojamos/paskirstomos Aprašo 10.1.1 ir 10.1.2 punktų paslaugų pajamos, jei 2019 metais galiojančiose šilumos kainose dar nėra atliktas sąnaudų atskyrimas pagal tokias paslaugas?</p> <p>b) jei ūkio subjekto pasirinktas pajamų paskirstymo principas tarp verslo vienetų/paslaugų nesutaps su Komisijos vėliau priimamais sprendimais dėl šiuo metu galiojančiose šilumos kainose įvertintų sąnaudų paskirstymo tarp šilumos gamybos ir piko/rezervo ar tai reiškia, jog metinės ataskaitos turės būti tikslinamos arba peraudituojamos?</p>	<p>Remiantis Komisijos 2018 m. vasario 28 d. nutarimo Nr. O3E-55 „Dėl Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos 2009 m. liepos 8 d. nutarimo Nr. O3-96 „Dėl šilumos kainų nustatymo metodikos“ pakeitimo“ 2.6 papunkčiu, į šilumos bazinę kainą (kainos dedamąsias), nustatytą vadovaujantis Metodikos redakcija, galiojančia iki 2018 m. gruodžio 31 d., įskaičiuotos pastoviosios ir kintamosios sąnaudos pagal atskiras centralizuoto šilumos tiekimo sistemas į šilumos (produkto) gamybos šilumos tiekėjo gamybos šaltiniuose bei piko ir rezervo sąnaudas atskiriamos vadovaujantis priežastingumo principu. Ūkio subjektas paskirstęs į šilumos bazinę kainą (kainos dedamąsias), nustatytas vadovaujantis Metodikos redakcija, galiojusia iki 2018 m. gruodžio 31 d., įskaičiuotas pastoviasias ir kintamąsias sąnaudas pagal atskiras centralizuoto šilumos tiekimo sistemas į šilumos (produkto) gamybos šilumos tiekėjo gamybos šaltiniuose bei piko ir rezervo paslaugas, jeigu toks paskirstymas būtinas pagal Metodikos nuostatas, tokiu pat principu (proporcija) paskirsto ir šilumos bazinės kainos šilumos gamybos (įsigijimo) verslo vieneto dedamąją. Tolesnis pajamų paskirstymas vykdomas kaip buvo iki šiol numatyta Reguliavimo apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo praktinėse rekomendacijose. Jei ūkio subjekto pasirinktas paskirstymo principas tarp verslo vienetų/paslaugų nesutaps su Komisijos vėliau priimamais sprendimais dėl šiuo metu galiojančiose šilumos kainose įvertintų sąnaudų paskirstymo tarp šilumos gamybos ir piko/rezervo, tai toks ūkio subjektas neturės teikti pataisytų reguliuojamosios veiklos ataskaitų ir atlikti pakartotinės reguliuojamosios veiklos ataskaitų patikros.</p>
5.	<p>Komisija Derinimo pažymos I 7.12 punkte neatsižvelgė į Bendrovės siūlymą. Bendrovė nesutinka su pateiktais Komisijos</p>	<p>Komisija atkreipia dėmesį, kad 2018 m. gruodžio 31 d. nutarime Nr. O3E-470 „Dėl Šilumos sektoriaus įmonių apskaitos</p>

argumentais ir mano, kad jie nėra argumentuoti ir pagrįsti. Komisija modeliuoja visiškai ydingą situaciją kai per pajamas surenkamos nusidėvėjimo sąnaudų neatitiks faktinių, reguliacinės apskaitos ataskaitose nurodomų nusidėvėjimo sąnaudų (vien dėl skirtingų normatyvų taikymo), taip dirbtinai sukuriant pajamų ir sąnaudų neatitikimą ir galimą viršpelnį. Pvz. Bendrovės visų filialų bazinių šilumos kainos dedamųjų projektai pateikti iki Metodikos 2019 m. sausio 1 d. redakcijos įsigaliojimo, o tai reiškia, kad visą naują bazinį laikotarpį šilumos kainoje įvertintam turtui bus taikomi kiti nusidėvėjimo normatyvai, nei numatyti nuo 2019 m. sausio 1 d. įsigaliojusioje Metodikoje. Tuo tarpu skaičiuojant to paties turto nusidėvėjimo sąnaudas metinėse reguliacinėse ataskaitose bus taikomas kitas nei šilumos kainoje įvertintas nusidėvėjimo normatyvas. Toks skirtingas normatyvų taikymas neleis objektyviai įvertinti per šilumos kainą faktiškai pasidengtų nusidėvėjimo sąnaudų. Turto likutinė vertė metinėse reguliacinėse ataskaitose turi atspindėti per šilumos kainą dar nepadengtą investicijos/nusidėvėjimo sąnaudų vertę.

Prašome paaiškinti kaip Komisija atliks per šilumos kainą pasidengtų nusidėvėjimo sąnaudų vertinimą? Kaip bus apskaičiuojama reguliacinė turto vertė? Kada bus pateikti tokio skaičiavimo pavyzdžiai? Pažymėtina, kad šis vertinimas svarbus likutinės turto vertės nustatymui, nuo kurios skaičiuojama investicijų grąža – turi būti naudojama reguliacinė turto vertė, t. y. atspindėti realų vertės padengimą per šilumos kainą.

atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo reikalavimų aprašo patvirtinimo“ (toliau – Nutarimas) 2.1.1 punkte numatyta, kad Aprašas įsigalioja nuo 2019 m. sausio 1 d., todėl Aprašo 4 priede numatyti normatyvai turi būti taikomi nuo nutarimo 2.1.1 punkte numatytos datos.

Atkreiptinas dėmesys, kad pagal Metodikos 74.4 papunkčio nuostatas, jei ūkio subjektas per bazinės kainos (kainos dedamųjų) galiojimo laikotarpį neįvykdė naujų investicijų ir per bazinės kainos galiojimo laikotarpį neatsirado nebenaudojamo turto, šilumos kainos (kainos dedamosios) ūkio subjektams nėra perskaičiuojamos dėl bazinėje kainoje (kainos dedamosiose) įtraukto turto likutinės vertės pokyčio, t. y. anksčiau minėtu atveju (kai nėra įvykdyta naujų investicijų ir neatsirado nenaudojamo turto) ilgalaikio turto likutinė vertė, nuo kurios skaičiuojama investicijų grąža, fiksuojama visą bazinės kainos (kainos dedamųjų) galiojimo laikotarpį. Todėl Komisijos nuomone, ilgalaikio turto nusidėvėjimo (amortizacijos) laikotarpio keitimas įtakos ūkio subjekto ilgalaikio turto likutinei vertei, nuo kurios buvo suskaičiuota investicijų grąža, neturės. Kaip ir nurodyta ūkio subjekto komentare, sumažėjusi atskirų turto vienetų nusidėvėjimo sąnaudų apimtis, taikant tam tikram ilgalaikiam turtui ilgesnį nei nustatytas ūkio subjekto šilumos bazinėje kainoje (kainos dedamosiose) ilgalaikio turto nusidėvėjimo laikotarpį, gali daryti įtaką ūkio subjekto faktinės ir nustatytos investicijų grąžos neatitikčiai, t. y. gali susidaryti viršpelnis. Komisija nori atkreipti dėmesį, kad visos nuostatos susijusios su sąnaudų pripažinimu paskirstomosiomis ar nepaskirstomosiomis sąnaudomis turi įtaką visuose sektoriuose veikiančių ūkio subjektų faktinės ir nustatytos investicijų grąžos neatitikčiai, kadangi visuose sektoriuose buvo keičiamos reguliavimo apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo taisyklės. Analogiška situacija buvo 2014 m. sausio 1 d. įsigaliojus naujai Metodikos redakcijai, kuri buvo priimta Komisijos 2013 m. vasario 28 d. nutarimu Nr. O3-73 „Dėl Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos 2009 m. liepos 8 d. nutarimo Nr. O3-96 „Dėl Šilumos kainų nustatymo metodikos“ pakeitimo“.

		<p>Taip pat pažymėtina, kad pagal Metodikos 74.9 papunkčio nuostatas šilumos bazinės kainos pastoviosios sąnaudos perskaičiuojamos atsižvelgiant į paskutinių dvejų metų faktinės ir Ūkio subjektui nustatytos investicijų grąžos neatitiktį, jeigu Ūkio subjekto vidutinė faktinė dviejų paskutinių ataskaitinių laikotarpių (ataskaitinių metų), dėl kurių yra pateikta audito išvada (išskyrus atvejus, kai nepriklausomas auditorius atsisako pareikšti nuomonę ar pareiškia neigiamą nuomonę), investicijų grąža viršija Reguluojančiosios institucijos nustatytą vidutinę svertinę dviejų paskutinių kalendorinių metų investicijų grąžą daugiau kaip 1 procentiniu punktu (išskyrus šilumos (produkto) gamybos atvejų).</p> <p>Kitos šilumos bazinės kainos (kainos dedamųjų) nustatymo metu to ilgalaikio turto, kurio nusidėvėjimo (amortizacijos) laikotarpis buvo prailgintas, nusidėvėjimo sąnaudos bus traukiamos tokia apimtimi, kokia šios sąnaudos buvo gautos jo likutinei vertei pritaikius prailgintą laikotarpį, o to turto likutinė vertė bus apskaičiuojama iš ilgalaikio turto įsigijimo vertės, eliminavus Aprašo 24.4 ir 24.5 papunkčiuose nurodytas vertes, atėmus reguliuojamosios veiklos ataskaitose sukaupytą nusidėvėjimą.</p>
6.	<p>Komisija Derinimo pažymos I 7.1 punkte pateikė ilgalaikio turto likutinės vertės nurašymo sąnaudų įvertinimo pavyzdį, tačiau jis neįvertina šilumos kainoje įskaičiuoto atitinkamo turto vieneto nusidėvėjimo sąnaudų. Pvz.: analizuojant Derinimo pažymoje I pateiktą pavyzdį - tam tikram ilgalaikiam turtui Komisija atskiru nutarimu ūkio subjektui buvo nustačiusi 8 metų nusidėvėjimo laikotarpį, o Aprašo 4 priede yra numatytas 6 metų laikotarpis. Minėtas turtas jau dėvėjosi 7 metus. Sutrumpinus nusidėvėjimo laikotarpį, likusi vienerių metų nudėvėtina turto vertė turi būti nurašoma į sąnaudas ir priskiriama paskirstomoms sąnaudoms. Prašome paaiškinti ką Komisija minėtame pavyzdyje laiko „<i>jau dėvėjosi 7 metus</i>“ – a) buhalterinį nusidėvėjimą ar b) reguliacinį nusidėvėjimą (dėvėjimasis per kainą)? Taip pat pateiktame pavyzdyje aprašoma situacija dėl veiksmų atliekamų metinių ataskaitų pildymo</p>	<p>Žr. į 5 klausimo atsakymą. Taip pat atkreiptinas dėmesys, kad Derinimo pažymos I 7.1 pastabos vertinime pateiktame pavyzdyje buvo parodyta kaip turi būti įgyvendinama Nutarimo 2.4 papunkčio nuostata.</p>

	<p>metu, t. y. ūkio subjektas tam tikro turto nudėvėtiną turto vertę perkelia į sąnaudas, tačiau tai niekaip nepaliečia atitinkamai turto pozicijai pritaikytą nusidėvėjimo normatyvą kainoje, jis ir toliau bus 8 metai ir tikėtina, kad iki kito kainos nustatymo momento nusidėvės (reguliacine prasme). Atsižvelgiant į paminėtą, įskaitant ir 5 klausime keliamas problemas ar visgi nebūtų tikslinga visus šiuos pakeitimus dėl nusidėvėjimo normatyvų taikyti tik naujo bazinio reguliavimo periodo pradžios? Kitaip visi šie koregavimai tik nepagrįstai sukelia administracinę naštą, tačiau neturi jokios prasmės, nes nėra atsižvelgiama į tai kas įvertinta šilumos kainoje.</p>	
7.	<p>Prašome paaiškinti, ar tais atvejais, kai ūkio subjekto taikomi nusidėvėjimo normatyvai spec. programinei įrangai, kitam nematerialiam turtui, administraciniams pastatams, keliams/aikštelėms/šaligatviams/tvoroms patenka į Aprašo 4 priede paminėtoms turto pozicijoms nustatytus nusidėvėjimo normatyvų intervalus ir atitinka mažiausią leistiną metų skaičių, ūkio subjektas turi kažkaip koreguoti juos? Jei taip, prašome paaiškinti vadovaujantis koku kriterijumi turi būti parenkama atitinkama nurodyto intervalo reikšmė?</p>	<p>Komisija atkreipia dėmesį, kad šilumos sektoriuje yra ūkio subjektų, kurie vykdo ne vieną Komisijos reguliuojamą veiklą. Siekiant, kad šių ūkio subjektų tam pačiam ilgalaikiam turtui, naudojamam skirtingose Komisijos reguliuojamose veiklose, nebūtų taikomas skirtingas nusidėvėjimo (amortizacijos) laikotarpis buvo priimtas sprendimas numatyti tam tikrų ilgalaikio turto grupių nusidėvėjimo (amortizacijos) laikotarpių intervalus. Jei ūkio subjektas vykdo tik vieną Komisijos reguliuojamą veiklą ir tam tikram ilgalaikiam turtui, kaip buvo numatyta Metodikoje, yra taikomas mažiausias nusidėvėjimo laikotarpis, ūkio subjektui to ilgalaikio turto nusidėvėjimo laikotarpio koreguoti nereikia.</p> <p>Atkreiptinas dėmesys, kad jei tam tikrai ilgalaikio turto grupei yra taikomas nusidėvėjimo (amortizacijos) laikotarpio intervalas, ūkio subjektas turi pasirinkti tokią intervalo reikšmę, kuri geriausiai atspindėtų konkretaus ilgalaikio turto naudingo tarnavimo laiką.</p>
8.	<p>Pagal Aprašo 12.2 punktą: „jei Ūkio subjekto aptarnaujamoje teritorijoje nepriklausomi šilumos gamintojai neveikia, tuomet Ūkio subjektui netaikomas reikalavimas Šilumos gamybos (įskaitant perkamą šilumą) veiklos verslo vieneto (Aprašo 10.1 papunktis) sąnaudas ir ilgalaikį turtą išskaidyti į priskirtinas Šilumos (produkto) gamybos (Aprašo 10.1.1 papunktis) ir Šilumos poreikio piko pajėgumų ir rezervinės galios užtikrinimo (Aprašo 10.1.2 papunktis) paslaugoms, tačiau yra taikomas šilumos generavimo šaltinių galios</p>	<p>Aprašo 12.2 papunktis numato, kad jei Ūkio subjekto aptarnaujamoje teritorijoje nepriklausomi šilumos gamintojai neveikia, tuomet Ūkio subjektui netaikomas reikalavimas Šilumos gamybos (įskaitant perkamą šilumą) veiklos verslo vieneto (Aprašo 10.1 papunktis) sąnaudas ir ilgalaikį turtą išskaidyti į priskirtinas Šilumos (produkto) gamybos (Aprašo 10.1.1 papunktis) ir Šilumos poreikio piko pajėgumų ir rezervinės galios užtikrinimo (Aprašo 10.1.2 papunktis) paslaugoms, tačiau yra taikomas šilumos</p>

	<p><i>ribojimas vadovaujantis Šilumos gamybos ir (ar) supirkimo tvarkos ir sąlygų aprašo nuostatomis“.</i> Prašome paaiškinti kokiai paslaugai/produktui Aprašo 12.2 punkte aprašytu atveju turi būti priskirtos sąnaudos.</p>	<p><i>generavimo šaltinių galios ribojimas vadovaujantis Šilumos gamybos ir (ar) supirkimo tvarkos ir sąlygų aprašo nuostatomis.</i></p> <p>Tokie ūkio subjektai šilumos gamybos (įskaitant perkamą šilumą) veiklos verslo vieneto (Aprašo 10.1 papunktis) sąnaudas ir ilgalaikį turtą nurodo Šilumos (produkto) gamybos paslaugoje (Aprašo 10.1.1 papunktis).</p>
9.	<p>Aprašo 13 punktas: „Jei Ūkio subjektas valdo (ekspluatuoja) bendro technologinio šilumos ir elektros energijos gamybos ciklo sistemą (a), tokios sistemos pajamas, sąnaudas ir ilgalaikį turtą atskiria į Šilumos gamybos (įskaitant perkamą šilumą) veiklos verslo vienetą (Aprašo 10.1 papunktis) ir į Nereguliuojamosios veiklos verslo vienetą (Aprašo 10.9 papunktis) vadovaudamasis šiuo Aprašu ir Kogeneracinių jėgainių šilumos ir elektros energijos sąnaudų atskyrimo metodika, patvirtinta Komisijos 2009 m. liepos 22 d. nutarimu Nr. O3-107 „Dėl Kogeneracinių jėgainių šilumos ir elektros energijos sąnaudų atskyrimo metodikos“. Jei Ūkio subjektas valdo (ekspluatuoja) bendro technologinio šilumos ir elektros energijos gamybos ciklo sistemą (b), kuriai remiantis Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo nustatyta tvarka yra taikomas fiksuotas elektros energijos iš atsinaujinančių išteklių tarifas ar remiantis Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo nuostatomis Ūkio subjektas yra laimėjęs tretinio aktyviosios galios rezervo aukcioną, tokios sistemos pajamas, sąnaudas ir ilgalaikį turtą atskiria į Šilumos gamybos (įskaitant perkamą šilumą) veiklos verslo vienetą (Aprašo 10.1 papunktis) ir į Kitos reguliuojamosios veiklos verslo vienetą (Aprašo 10.8 papunktis), išskiriant atskirą elektros energijos gamybos paslaugą (produktą)“. Pagal Aprašo 13 punktą numatyti du atvejai (a ir b) pajamų, sąnaudų ir ilgalaikio turto paskirstymo tarp verslo vienetų. Tačiau vertinant pažodžiui Aprašo 13 punkto reglamentavimą Kogeneracinių jėgainių šilumos ir elektros energijos sąnaudų atskyrimo metodika (toliau – Kogeneracijos metodika) taikoma tik esant pirmai sąlygai (a). Prašome paaiškinti vadovaujantis kuo turi būti atliekamas pajamų, sąnaudų ir ilgalaikio</p>	<p>Komisija pažymi, kad Aprašo 13 punkte numatyta, kad, bendruoju atveju, jei ūkio subjektas valdo (ekspluatuoja) bendro technologinio šilumos ir elektros energijos gamybos ciklo sistemą, tokios sistemos pajamas, sąnaudas ir ilgalaikį turtą atskiria į Šilumos gamybos (įskaitant perkamą šilumą) veiklos verslo vienetą (Aprašo 10.1 papunktis) ir į Nereguliuojamosios veiklos verslo vienetą (Aprašo 10.9 papunktis) vadovaudamasis šiuo Aprašu ir Kogeneracinių jėgainių šilumos ir elektros energijos sąnaudų atskyrimo metodika, patvirtinta Komisijos 2009 m. liepos 22 d. nutarimu Nr. O3-107 „Dėl Kogeneracinių jėgainių šilumos ir elektros energijos sąnaudų atskyrimo metodikos“. Aprašo 13 punkto antrasis sakinytis patikslina pirmąjį sakinį ir nurodo, į kokius verslo vienetus ūkio subjektas turi atskirti bendro technologinio šilumos ir elektros energijos gamybos ciklo sistemos pajamas, sąnaudas ir ilgalaikį turtą, jei šiai sistemai, remiantis Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo nustatyta tvarka yra taikomas fiksuotas elektros energijos iš atsinaujinančių išteklių tarifas ar remiantis Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo nuostatomis Ūkio subjektas yra laimėjęs tretinio aktyviosios galios rezervo aukcioną. Siekiant užtikrinti vienodą Aprašo 13 punkto aiškinimą, šį Aprašo punktą planuojama pakoreguoti artimiausiu metu šio punkto pakeitimą teikiant viešajai konsultacijai.</p>

	<p>turto paskirstymas tarp verslo vienetu antruoju (b) atveju? Ar šiuo atveju reikėtų vadovautis Komisijos atsakingo darbuotojo 2018-12-31 posėdyje pateiktu išaiškinimu (įrašo 50:03 min.): „<i>Tai pirmiausia dėl tos pastabos išsakytos dėl kogeneracinių jėgainių. Norėtume atkreipti dėmesį, kad bendru atveju visada žiūrime į tai, kas buvo pateikta investicijų derinimo metu, tai įmonės taip ir turėtų atskirti, kaip nurodyta Apraše. Ir tam tikrais atvejais, kai investicijų derinimo metu ... kai vėliau paaiškėja kad investicijų derinimo metu pateikta informacija įmonių galbūt buvo neišsami, ar buvo atskleistos ne visos aplinkybės tai gali būti kad ta proporcija būna pakeičiama bet tai yra tik tam tikri išskirtiniai atvejai</i>“? Pagal Komisijos atsakingo darbuotojo komentarą suprantame, kad metinėse reguliacinės apskaitos ataskaitose atliekant kogeneracinių jėgainių turto paskirstymą reikia vadovautis tos investicijos derinimo metu nustatyta proporcija.</p>	
10.	<p>Prašome paaiškinti, ar vykdant sąnaudų atskyrimą metinėse reguliacinėse ataskaitose (kai ūkio subjekto šilumos tiekimo sistemoje veikia nepriklausomi šilumos gamintojai) Aprašo 10.1 papunktyje numatytam verslo vienetui gali būti priskiriamos dujų sąnaudos, susijusios su saugumo dedamąja, vartojimo, ilgalaikiais pajėgumais? Ar minėtos sąnaudos gali būti priskiriamos tik Aprašo 10.1.2 punkto verslo vienetui?</p>	<p>Dujų sąnaudos, susijusios su saugumo dedamąja, vartojimo ir ilgalaikiais pajėgumais gali būti priskiriamos Aprašo 10.1 papunktyje numatytam verslo vienetui ir paskirstomos tarp Aprašo 10.1.1 ir 10.1.2 papunkčiuose numatytų paslaugų, tačiau reikia atsižvelgti į šilumos generavimo įrenginių paskirstymą tarp minėtų veiklų. Jei ūkio subjektas Aprašo 10.1.1 punkte numatytai paslaugai nėra priskyres dujinių šilumos generavimo įrenginių ir minėtoje paslaugoje dujos naudojamos nebus, o Aprašo 10.1.2 papunktyje numatytai paslaugai ūkio subjektas turi priskyres dujinių šilumos generavimo įrenginių, tai tokiu atveju dujų sąnaudos, susijusios su saugumo dedamąja, vartojimo, ilgalaikiais pajėgumais galėtų būti priskirtos tik Aprašo 10.1.2 paslaugai.</p>
11.	<p>Šių metų sausio-kovo mėnesių palyginamosios šilumos gamybos kainos dėl aukštų biokuro kainų ženkliai viršijo šiltojo periodo palyginamąsias šilumos gamybos kainas, taip sudarant šilumos tiekėjams galimybę konkuruoti su dujiniais katilais. Tai buvo tikrai netipinė situacija, kurios ūkio subjektai negalėjo iš anksto suplanuoti/įvertinti nustatant/užsakant metinį dujų poreikį. Prašome</p>	<p>Aprašo 12.1.4 papunktis numato, kad sąnaudas, susijusias su ilgalaikiu turtu, Ūkio subjektas turi priskirti tiesiogiai ar paskirstyti, taikant sąnaudų paskirstymo kriterijus, Šilumos (produkto) gamybos ir (ar) Šilumos poreikio piko pajėgumų ir rezervinės galios užtikrinimo paslaugoms priklausomai nuo to, kokiai paslaugai buvo priskirtas turtas, lėmęs tų sąnaudų atsiradimą (susiformavimą), o</p>

	Komisijos paaiškinti ar būtų įvertintos ir prie kurio verslo vieneto dėl laimėtų aukcionų su dujiniais katilais galimai padidėsiančio dujų įsigijimo sąnaudos?	12.1.5 papunktis numato, kad visas likusias su Šilumos gamybos (įskaitant perkamą šilumą) veiklos verslo vienetu susijusias sąnaudas Ūkio subjektas, laikydamasis Aprašo 7 punkte nurodytų principų, turi priskirti tiesiogiai ar paskirstyti, taikant sąnaudų paskirstymo kriterijus, Šilumos (produkto) gamybos (Aprašo 10.1.1 papunktis) ir (ar) Šilumos poreikio piko pajėgumų ir rezervinės galios užtikrinimo (Aprašo 10.1.2 papunktis) paslaugoms, vadovaudamasis Apraše numatytais apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo taisyklėmis. Atsižvelgiant į šių papunkčių nuostatas šilumos (produkto) gamybos paslaugai priskirtų šilumos gamybos įrenginių gamtinių dujų sąnaudos (taip pat ir neplanuotos) turi būti priskinamos tai paslaugai, kuriai buvo priskirti šilumos gamybos įrenginiai su minėtu kuru gaminę šilumą.
12.	Prašome paaiškinti, ar nesikeičia vidutinių metinių dujų transportavimo kainų apskaičiavimo tvarka, įvertinus nuo 2019 metų sausio 1 d. įvedamą sąnaudų skirstymą į šilumos gamybą bei šilumos poreikio piko pajėgumų / rezervinės galios užtikrinimą?	Komisija informuoja, kad dėl nuo 2019 m. sausio 1 d. įsigaliojusiame Apraše ir Metodikoje numatyto naujo sąnaudų paskirstymo, vidutinės metinės gamtinių dujų transportavimo kainos apskaičiavimo tvarka nesikeičia. Vadovaujantis Metodikos 58.4.5.1 papunkčiu, tuo atveju, kai šilumos gamybai naudojamos gamtinės dujos, patirtos sąnaudos šilumos kainos kintamosios dedamosios skaičiavime apskaičiuojamos, įvertinant gamtinių dujų kainą, kuri lygi gamtinių dujų pirkimo, perdavimo ir skirstymo kainų sumai, o gamtinių dujų perdavimo ir skirstymo kaina apskaičiuojama pagal galiojančias dujų perdavimo ir skirstymo sutartis.
13.	Neaišku, kaip 2019 m. paskirstomos faktinės pajamos šilumos (produkto) gamybos ir šilumos poreikio piko pajėgumų ir rezervinės galios užtikrinimo paslaugoms, jei 2019 m. nei viena šilumos tiekėjų įmonių nėra atlikusi bazinės šilumos kainos sąnaudų atskyrimo ir neturi patvirtintų naujų dedamųjų. Komisija Derinimo pažymoje I pažymėjo, kad Aprašas reglamentuoja tik faktinių pajamų paskirstymą (būtent tai, kas ir buvo klausiama) , tačiau negali reglamentuoti, kaip pagal iki 2019 m. sausio 1 d. galiojančią Metodiką į šilumos kainą įskaičiuotos sąnaudos turėtų būti paskirstomos pagal atskiras CŠT. Iš šio atsakymo tampa neaišku, kuris iš Komisijos	Žr. į 4 klausimo atsakymą.

	<p>skyrių – Ekonominės analizės skyrius, kuris ruošė Aprašą, ar Šilumos kainų ir investicijų skyrius, kuris ruošė Metodikos pakeitimus, turi teikti išaiškinimą dėl faktinių 2019 m. pajamų paskirstymo.</p> <p>Turėtų būti parengtas X bazinės šilumos kainos sąnaudų paskirstymo paslaugoms pavyzdys, nes reikia ne tik sąnaudas skirstyti, bet ir pačios bazinės šilumos kainos gamybos kiekius, kuro, elektros, vandens kiekius. Nėra apibrėžti bendri principai taikomi visiems šilumos tiekėjams.</p>	
14.	<p>Ar Aprašo 12.1 papunkčio nuostatos taikomos visoms CŠT sistemoms, esančioms Ūkio subjekto aptarnaujamoje teritorijoje, ar tik tomis CŠT sistemoms, kuriose veikia nepriklausomas šilumos gamintojas?</p>	<p>Pagal Aprašo 12.1 papunkčio nuostatas, jei ūkio subjekto aptarnaujamoje šilumos tiekimo teritorijoje veikia bent vienas nepriklausomas šilumos gamintojas, ūkio subjektas visose centralizuoto šilumos tiekimo sistemose turi atskirti šilumos gamybos veiklos verslo vieneto turtą ir sąnaudas į šilumos (produkto) gamybos ir šilumos poreikio piko ir rezervinės galios užtikrinimo paslaugas. Komisija pažymi, kad šio punkto nuostatos nekeičia pagal Metodikos, galiojusios iki 2019 m. sausio 1 d., 16 punktą priimtų sprendimų dėl neprivalomo sąnaudų paskirstymo sistemose, kuriose realizuojama ne mažiau kaip po 10 GWh šilumos per metus, išskyrus, kai ūkio subjekto centralizuoto šilumos tiekimo sistemoje veikia nepriklausomi šilumos gamintojai, ir (arba) kai yra nustatyta pagal centralizuoto šilumos tiekimo sistemas diferencijuota šilumos kaina (kainos dedamosios).</p> <p>Komisija atkreipia dėmesį, kad šį Aprašo punktą planuojama keisti, nutarimo projektas bus pateiktas viešajai konsultacijai artimiausiu metu.</p>
15.	<p>Svarstant Aprašą buvo pateikta pastaba, kad tose sistemose, kuriose neveikia nepriklausomi šilumos gamintojai (toliau-NŠG), būtų netaikomas reikalavimas Šilumos gamybos (įskaitant perkamą šilumą) veiklos verslo vieneto sąnaudas ir ilgalaikį turtą išskaidyti į priskirtinas šilumos (produkto) gamybos ir (ar) šilumos poreikio piko pajėgumų ir rezervinės galios užtikrinimo paslaugas, juos priskiriant šilumos (produkto) gamybos paslaugai. Derinimo pažymoje Komisija atsakė, kad, jei tokios išimtys bus numatytas Metodikoje, bus</p>	<p>Žr. į 14 klausimo atsakymą.</p>

	<p>pakeistas ir Aprašas.</p> <p>Kodėl apsunkinamas apskaitos atskyrimas ir šilumos sąnaudų ir turto paskirstymas tose CŠT sistemose, kuriuose neveikia nepriklausomi gamintojai? Nevienodi reikalavimai visiems šilumos tiekėjams: tiems, kurių aptarnaujamoje teritorijoje neveikia NŠG, sąnaudų ir turto paskirstymas tarp šilumos (gamybos) bei piko ir rezervo užtikrinimo paslaugų nebūtinai, o tiems, kurių nors vienoje CŠT veikia NŠG, sąnaudas tarp aukščiau nurodytų paslaugų turi skirstyti visose CŠT sistemose, net ir tose, kuriuose NŠG neveikia? Kodėl Komisija neatsižvelgė į iškeltą problemą 2018-12-31 d. ir tvirtinant Metodikos pakeitimus buvo galima įvertinti ir šią pastabą ?</p>	
16.	<p>Kuriai paslaugai priskiriamos balansavimo paslaugos sąnaudos, jei šilumos tiekėjas balansavimą atliko konkurenciniais įrenginiais pralaimėjusiais aukcioną?</p>	<p>Komisija pažymi, kad jei šilumos tiekėjas suteikė šilumos perdavimo tinklo balansavimo paslaugą šilumos (produkto) gamybos paslaugai priskirtais šilumos supirkimo aukcione pralaimėjusiais įrenginiais, tai su šilumos perdavimo tinklo balansavimu susijusias sąnaudas ūkio subjektas, vadovaudamasis Aprašo 12.1 papunkčio nuostatomis, privalo priskirti tai paslaugai, kuriai buvo priskirti minėti įrenginiai. Atkreiptinas dėmesys, kad šilumos perdavimo tinklo sąnaudų kompensavimo tvarką numato Naudojimosi šilumos perdavimo tinklais sąlygų sąvadas, patvirtintas Komisijos 2015 m. sausio 19 d. nutarimu Nr. O3-6 „Dėl Naudojimosi šilumos perdavimo tinklais sąlygų sąvado patvirtinimo“, kurį planuojama pakeisti artimiausiu metu.</p>
17.	<p>Ar vartojimo pajėgumų, užsakomųjų pajėgumų, saugumo dedamosios sąnaudos priskiriamos prie piko ir rezervo užtikrinimo paslaugos ?</p>	<p>Žr. į 10 klausimo atsakymą.</p>
18.	<p>Ar Komisija planuoja organizuoti mokymus rinkos dalyviams dėl naujausių VKEKK metodikų įgyvendinimo, rengiant naujus šilumos kainų projektus?</p>	

19.	<p>Pagal Energetikos įmonių informacijos teikimo taisyklės preliminarios ataskaitos už ataskaitinius metus turi būti pateiktos iki vasario 15 d. Siūlome šį terminą padaryti bent iki kovo 1 d. arba išvis atsisakyti preliminarinių ataskaitų, nes jų informacija vėliau niekur nenaudojama.</p>	<p>Komisija atkreipia dėmesį, kad dėl preliminarios informacijos teikimo šilumos sektoriuje Komisija yra pasisakiusi Komisijos nutarimo „Dėl Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos 2008 m. birželio 28 d. nutarimo Nr. O3-80 „Dėl Energetikos įmonių informacijos teikimo taisyklių“ pakeitimo“ projekto derinimo pažymoje vertinant 2.1 pastabą. Komisija primena, kad Komisija 2019 m. vasario 8 d. nutarimu Nr. O3E-36 „Dėl Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos 2008 m. birželio 28 d. nutarimo Nr. O3-80 „Dėl Energetikos įmonių informacijos taisyklių“ pakeitimo“ išdėstė Energetikos, geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo, paviršinių nuotekų tvarkymo įmonių informacijos teikimo taisyklės naują redakciją, kuriose preliminarinių ataskaitų teikimas šilumos sektoriuje liko nepakeistas.</p> <p>Atkreiptinas dėmesys, kad preliminariose ataskaitose teikiamos informacijos, susijusios su reguliavimo apskaita, apimtis reikšmingai sumažėjo.</p>
20.	<p>Kaip bus vertinamos aplinkos taršos leidimų (toliau – ATL), kuriuos Bendrovė remiantis Europos Sąjungos teisės aktais privalo įsigyti, sąnaudos? Ar bus dengiamos visų Bendrovės ar tik piko ir rezervinių įrenginių ATL sąnaudos? Kokiu principu minėtos sąnaudos bus įskaitytos į kainą, t. y. ar planuojamam laikotarpiui, ar vertinamos tik faktiškai patirtos sąnaudos? Kaip bus įvertinamas faktas, kad dalį ATL Bendrovė gauna iš Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos nemokamai, o dalį privalo įsigyti rinkoje, t. y. ar bus nustatomas privalomas nemokamai gautų ATL paskirstymas tarp konkurencinių ir piko / rezervinių įrenginių?</p>	<p>Komisija informuoja, kad vadovaujantis Metodikos 58 punktu, kintamųjų sąnaudų, priskirtinų atitinkamai reguliuojamų kainų paslaugai (produktui), apimtis vieneriems bazinio laikotarpio metams nustatoma kaip Metodikos 58.1–58.7 punktuose nurodytų sąnaudų grupių, t. y. šilumos įsigijimo sąnaudų, kuro šilumai gaminti sąnaudų, elektros energijos ir vandens technologinėms reikmėms sąnaudų, kitų kintamųjų sąnaudų ir ATL įsigijimo sąnaudų, priskirtinų tai paslaugai (produktui), metinių apimčių suma. Metodikos 58.7 papunktyje numatyta, kad ATL įsigijimo sąnaudos apskaičiuojamos vadovaujantis Aprašo 42 punkte nustatytais apribojimais (Metodikos 58.7.1. papunktis), atsižvelgiant į ATL įsigijimo kainas atitinkamu laikotarpiu (Metodikos 58.7.2 papunktis), atsižvelgiant į ATL kiekio poreikį atitinkamu laikotarpiu (Metodikos 58.7.3. papunktis). Pažymėtina, kad Metodika nenumato bazinės kainos (kainos dedamųjų) nustatymo metu įvertintų ATL įsigijimo sąnaudų koregavimo šilumos bazinės</p>

1 <https://www.regula.lt/Puslapiai/bendra/Teisine-informacija/konsultacijos-teises-aktu-klausimais.aspx>

2 <https://www.regula.lt/Puslapiai/bendra/metodine-pagalba/metodine-pagalba.aspx>

		kainos (kainos dedamųjų) perskaičiavimo metu. Atsižvelgiant į Metodikos nuostatas darytina išvada, kad su ATL susijusios sąnaudos turi būti įvertintos nustatant šilumos bazinę kainą. Vadovaujantis Metodikos 62.1.1.3.1 ir 62.1.1.3.2 papunkčiais, turi būti vertinamos šilumos gamybai ir pikui priskirtų įrenginių ATL įsigijimo sąnaudos. Pažymėtina, kad ATL sąnaudų priskyrimas konkurenciniams ir piko poreikį užtikrinantiems įrenginiams turėtų būti atliekamas vadovaujantis Apraše numatytais principais, tame tarpe ir priešastingumo, t. y. atitikti įrenginių, kuriems išduoti ATL, paskirstymą tarp konkurencinių ir piko pajėgumus užtikrinančių įrenginių.
21.	Ar Komisija pateiks rekomendacijas, kaip tiksliausiai / teisingiausiai skirstyti atskirų įrenginių (konkurencinių ir piko / rezervinių) pastoviąsias sąnaudas? Ar pastoviųjų sąnaudų paskirstymą tarp įrenginių (konkurencinių ir piko / rezervinių) reikės susiderinti su Komisija?	Pastoviųjų sąnaudų paskirstymo tarp šilumos (produkto) gamybos paslaugos ir šilumos poreikio piko pajėgumų ir rezervinės galios užtikrinimo paslaugų derinimas su Komisija nėra numatytas. Ūkio subjektai sąnaudų paskirstymą tarp minėtų paslaugų turi numatyti Reguliavimo apskaitos sistemos laisvos formos apraše. Ūkio subjektai paskirstę įrenginius paslaugoms ir vadovaudamiesi Aprašo 7.1 papunktyje numatyto priešastingumo principu paskirstys sąnaudas, t. y. tos, kurios priskirtinos/susijusios tiesiogiai su tam tikru įrenginiu, bus priskirtos tai paslaugai, kuriai priskirtas tas įrenginys. Tokiu pat principu paskirstomos ir netiesioginės sąnaudos. Jei sąnaudų atsiradimą nulėmė keletas įrenginių ir jie priskirti skirtingoms paslaugoms, tokias sąnaudas ūkio subjektai paskirstys netiesiogiai, naudodami nešiklius/kriterijus.
22.	Manome, kad gali susidaryti situacija, kai Bendrovės pritaiko tam tikrą sąnaudų paskirstymo principą, tačiau per šilumos perskaičiavimą Komisija pritaiko kitokį sąnaudų priskyrimo metodą, o dėl to Bendrovei atimamos tariamai perrinktos pastoviosios sąnaudos.	Komisija nurodo, kad ūkio subjektai, įgyvendindami apskaitos atskyrimą, privalo vadovautis Aprašo 7 punkte pateiktais principais. Pažymėtina, kad, atliekant šilumos kainos perskaičiavimą, Komisija įvertins ūkio subjekto sąnaudų paskirstymo principų taikymo teisingumą. Atsižvelgiant į tai, ūkio subjektams paskirstant sąnaudas, vadovaujantis Aprašu bei Metodika, Komisijos taikomas sąnaudų paskirstymo metodas atitiks ūkio subjekto taikomą.
23.	Remiantis, nauju apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo reikalavimų aprašu, pastatų nusidėvėjimo laikotarpis 50 – 70 metų.	Žr. į 7 klausimo atsakymą.

	Kuo remiantis bus nuspręsta, ar tikslus turto nusidėvėjimo laikotarpis?	
24.	Kodėl bendrovėms nėra duodamas darbo užmokestis vienam darbuotojui pagal statistikos vidutinis DU + prognozuojamą einamųjų metų augimo dydį?	Vadovaujantis nuo 2017 m. lapkričio 1 d. įsigaliojusios Metodikos 57.4.2.2 papunkčiu, nustatant šilumos bazinę kainą (kainos dedamąsias), vidutinis mėnesio darbo užmokestis nustatomas atsižvelgiant į Metodikos 56.1, 56.4–56.7 papunkčius, taip pat įvertinus ne didesnę nei Lietuvos Respublikos finansų ministerijos prognozuojamą vidutinio darbo užmokesčio pokytį pirmiesiems šilumos bazinės kainos (kainos dedamųjų) metams , jei ūkio subjektas reguliuojančiajai institucijai pateikia tokio pokyčio įvertinimo poreikį pagrindžiančius argumentus ir dokumentus. Pažymėtina, kad, vadovaujantis Metodikos 74.12.1 papunkčiu (Metodikos redakcija, galiojanti nuo 2019 m. sausio 1 d.), atliekant šilumos bazinės kainos (kainos dedamųjų) perskaičiavimą, darbo užmokesčio sąnaudos taip pat koreguojamos įvertinus ne didesnę nei Finansų ministerijos prognozuojamą vidutinio darbo užmokesčio pokytį . Taigi, Metodika numato prognozuojamo darbo užmokesčio pokyčio įvertinimą ateinantiems kainos galiojimo metams tiek šilumos bazinės kainos (kainos dedamųjų) nustatymo, tiek jų perskaičiavimo metu.
25.	Dėl beviltiškų skolų įtraukimo į kainą, komisija atsako: „Tokia pati nuostata galioja ir kituose Komisijos reguliuojamuose sektoriuose. Be to, ši nuostata nėra nauja ir galioja šiuo metu. Jeigu beviltiškų skolų sąnaudos būtų pripažįstamos būtinomis reguliuojamai veiklai vykdyti, reguliuojamos įmonės būtų nesuinteresuotos skolų išsiieškojimu.“ Manome, kad visos įmonės turi šias sąnaudas, vienos vienokio dydžio, kitos kitokio dydžio. Kadangi komisija netraukia šių sąnaudų į kainą, nes įmonės nebus suinteresuotos jų mažinti. Kadangi tai yra neišvengiamos sąnaudos ir siekiant tobulėti siūlome išsianalizuoti kokio dydžio yra skolų nuvertėjimas kiekvienos įmonės. išvesti vidurkį, ir įmones, kurios skolų turi mažiau nei vidurkis, praleisti sąnaudas, kitoms, taikyti vidurkį. Taip įmonės bus skatinamos tobulinti vadybinius sugebėjimus, bet joms bus dengiama bent dalis būtinųjų sąnaudų.	Komisija, siekdama išlaikyti nuoseklų reguliavimą šias sąnaudas traktuoja nepaskirstomosiomis sąnaudomis. Tokia pati pozicija buvo išsakyta ir anksčiau, pvz. Komisijos 2018 m. gruodžio 20 d. rašte Nr. R2-(EA)-2731 „Dėl atsakymų į šilumos tiekimo įmonių klausimus, susijusius su šilumos kainodara ir jos poveikiu įmonių ekonomikai“. Pažymėtina, kad analogiška nuostata taikoma ir kituose Komisijos reguliuojamuose sektoriuose.

26.	<p>LŠTA narėmis yra įmonės gaminančios ir tiekiančios apie 97-99 % Lietuvos Respublikoje tiekimo tinklais perduodamos šilumos. Pagal tai matyti, kad LŠTA narėmis yra praktiškai visos šilumos tiekimo įmonės. Šie skaičiai aiškiai ir nedviprasmiškai iliustruoja, kad praktiškai visos įmonės patiria LŠTA nario mokesčio sąnaudas ir šios sąnaudos yra būtinos dėl veikos srities sudėtingumo, teisės aktų ir jų pakeitimų gausos. Siūlome atsižvelgti į šį siūlymą ir Šilumos kainų nustatymo metodikoje šilumos tiekimo įmonių dalyvavimo asociacijose, tiesiogiai susijusiose su reguliuojamu verslo vienetu, sąnaudas pripažinti pagrįstomis, taip kaip buvo iki 2014 m. sausio 1 d. galiojusioje tvarkoje.</p>	<p>Komisija primena, kad ne viename LŠTA narių susitikime, kuriame dalyvavo Komisijos atstovai, buvo pasisakyta dėl LŠTA nario mokesčio sąnaudų, taip pat pažymėtina, kad Metodikos redakcijos, galiojusios iki 2014 m. sausio 1 d., 80 punkte, kuris numatė, kurios sąnaudos traktuojamos kaip būtinosios šilumos tiekimo sąnaudos, nėra nurodyta, kad LŠTA nario mokesčio sąnaudos buvo pripažįstamos būtinosiomis šilumos tiekimo sąnaudomis. Atkreiptinas dėmesys, kad Metodikos redakcijoje, galiojusioje nuo 2014 m. sausio 1 d., buvo numatyta, kad reguliuojamų kainų verslo vienetų ir paslaugų (produktų) būtinosioms sąnaudoms negali būti priskirtos narystės, stojamųjų įmokų sąnaudos, išskyrus sąnaudas dėl teisės aktuose numatyto privalomo dalyvavimo, tiesiogiai susijusio su reguliuojamu verslo vienetu. LŠTA šiuo klausimu jau teikė pastabą Aprašo projektui dėl LŠTA nario mokesčio pripažinimo būtinosiomis sąnaudomis ir į šią pastabą buvo atsakyta vertinant 4.7 pastabą Derinimo pažymoje I.</p> <p>Atkreiptinas dėmesys, kad Komisija, siekdama išlaikyti nuoseklų reguliavimą, šiuo klausimu savo pozicijos nekeičia, t. y. šios sąnaudos traktuotinos nepaskirstomosiomis sąnaudomis.</p>
27.	<p>Siūlome keisti metodiką, kurioje būtų numatomas palūkanų, kurios patirtos dėl kainų ar kiekių, kurie taikomi kainoje ir faktinių sąnaudų už atitinkamą laikotarpį prasilenkimo, kompensavimas.</p>	<p>Komisija informuoja, kad šiuo metu rengiamas Metodikos pakeitimo projektas, kuriame numatoma įvertinti ir palūkanų taikymo galimybę. Minėtas Metodikos pakeitimo projektas bus paskelbtas viešai konsultacijai šių metų I ketv., kurios metu rinkos dalyviai galės teikti pastabas ir pasiūlymus, susijusius su Metodikos tobulinimu.</p>
28.	<p>VKEKK pateikiamos kainų skaičiavimo formos yra morališkai pasenusios. VKEKK akcentuoja, kad jos yra tik rekomendacinio pobūdžio ir jomis remtis nebūtina. Atsižvelgiant į praktiką bendrovės PRIVALO pildyti perskaičiavimo modelius ir taip pateikti informaciją VKEKK. Prašome įvardinti, kada bus atnaujinamos formos, taps patogios, lanksčios ir atitiks Šilumos kainų nustatymo metodikos nuostatas.</p>	<p>Komisija informuoja, kad Šilumos bazinės kainos dedamųjų nustatymo ir Šilumos bazinės kainos dedamųjų perskaičiavimo modeliai yra tobulinami, atsižvelgiant į nuo 2019 m. sausio 1 d. galiojančios Metodikos nuostatas ir bus paskelbti Komisijos tinklalapyje juos parengus. Atkreipiame dėmesį, kad skaičiavimo modeliai yra rekomenduojama priemonė rengiant ir teikiant Komisijai šilumos bazinės kainos (kainos dedamųjų) nustatymo ar perskaičiavimo projektus ir jų pateikimas Komisijai nėra privalomas. Pažymėtina, kad privalomos teikti informacijos reikalavimai</p>

		bendrovėms, teikiančioms Komisijai šilumos bazinės kainos (kainos dedamųjų) nustatymo ar perskaičiavimo projektus, nurodyti Metodikos 89 ir 90 punktuose.
29.	Sąnaudų Priedo sąnaudų grupėje „Kitos kintamos sąnaudos“ panaikintas sąnaudų pogrupis „Cheminės medžiagos“, o naujai įtrauktas „Laboratoriniai tyrimai“. Kyla klausimas dėl cheminių medžiagų sunaudotų gamyboje (pavyzdžiui: vandens minkštinimui druska, citrinos rūgštis ir pan.) apskaitos, t. y. kuriame sąnaudų pogrupyje šios sąnaudos turi būti. Taip pat klausimas dėl naujai atsiradusio sąnaudų pogrupio „Laboratoriniai tyrimai“, ar šiame pogrupyje bus tik pirktos laboratorijos paslaugos, ar reikia priskirti įmonėje esamų laboratorijų sąnaudas (pavyzdžiui darbo užmokestis, nusidėvėjimas, medžiagos ir kt.).	<p>Atkreiptinas dėmesys, kad Metodikos, galiojusios iki 2019 m. sausio 1 d., 7-16 prieduose prie sąnaudų grupėje IV¹ Kitos kintamosios sąnaudos nebuvo numatyta sąnaudų pogrupio „Cheminės medžiagos“. Šios sąnaudos turėtų būti priskiriamos prie kitų kintamųjų sąnaudų vadovaujantis Metodikos 58.6¹ papunkčiu. Pažymėtina, kad kitų kintamųjų sąnaudų grupėje nei Metodikoje, nei Apraše nebuvo numatyta baigtinio kitų kintamųjų sąnaudų sąrašo, todėl šias sąnaudas ūkio subjektai gali priskirti sąnaudų pogrupiui „Kitos kintamosios sąnaudos (nurodyti)“.</p> <p>Taip pat atkreiptinas dėmesys, kad šiuo metu yra rengiamas Aprašo pakeitimo projektas, kuriame prie kitų kintamųjų sąnaudų grupės bus siūloma įvardinti „Cheminės medžiagos“ sąnaudų pogrupį. „Laboratoriniai tyrimai“ sąnaudų pogrupyje turėtų būti nurodomos tik pirktų laboratorinių turimų paslaugų sąnaudos.</p>
30.	Priedų XIII. Rinkodaros ir pardavimų sąnaudų grupėje skiriamas pogrupis: XIII.8. Švietimo ir konsultavimo sąnaudos“. Ar šiam sąnaudų pogrupiui priskiriamos tik perkamos paslaugos?	Šioje sąnaudų grupėje turi būti traukiamos per ataskaitinį laikotarpį (finansinius metus) patirtos švietimo ir konsultavimo sąnaudos, kurias ūkio subjektas nurodo Energijos vartotojų švietimo ir konsultavimo susitarimų su Lietuvos Respublikos energetikos ministerija ataskaitose.
31.	Sąnaudų Priedo XV. „Kitos pastovios sąnaudos“ naujas pogrupis XV.9. „Nurašytų karšto vandens apskaitos prietaisų sąnaudos“. Manome, kad šios įrengtų karšto vandens skaitiklių sąnaudos turėtų būti perkeltos į sąnaudų grupę „Einamojo remonto ir aptarnavimo sąnaudos“. Kuriame sąnaudų pogrupyje turi būti karšto vandens skaitiklių įrengimo sąnaudos?	Komisija pažymi, kad skaičiuojant karšto vandens apskaitos prietaisų aptarnavimo mokesčių remiantis atsiskaitomųjų karšto vandens apskaitos prietaisų aptarnavimo mokesčio skaičiavimo metodikos, patvirtintos Komisijos 2009 m. liepos 21 d. nutarimu Nr. O3-105 „Dėl atsiskaitomųjų karšto vandens apskaitos prietaisų aptarnavimo mokesčio skaičiavimo metodikos“ (toliau – Prietaisų mokesčio metodika), 26.2 papunkčiu įvertinamos karšto vandens apskaitos prietaisų nusidėvėjimo sąnaudos, tačiau dalis ūkio subjektų apskaitos prietaisus apskaito ne kaip ilgalaikį turtą, o nurašo į sąnaudas tą ataskaitinį laikotarpį, kai jos buvo patirtos, ir tokiu būdu iškreipia einamojo remonto ir aptarnavimo sąnaudų grupės sąnaudas.

		Atsižvelgiant į tai, nurašytų atsiskaitomųjų karšto vandens apskaitos prietaisų sąnaudos buvo perkeltos į Kitų pastovių sąnaudų grupę. Atsiskaitomųjų karšto vandens apskaitos prietaisų įrengimo sąnaudos turėtų būti parodomos atsižvelgiant į sąnaudų rūšį, pvz. darbo užmokesčio sąnaudos parodomos darbo užmokesčio sąnaudų pogrupyje.
32.	41.6 punkte numatyta, kad reprezentacines sąnaudas, sudarančias daugiau kaip 0,1 proc. atskiro reguliuojamų kainų verslo vieneto sąnaudų, yra nepaskirstomos. Pagal Pelno mokesčio įstatymą reprezentacinės sąnaudos skirstomos 50 proc. leidžiami atskaitymai, o 50 proc. neleidžiami. Ar ši Pelno mokesčio nuostata galioja 41.6 punktui.	Komisija atkreipia dėmesį, kad reguliavimo apskaitai nėra taikomos Lietuvos Respublikos pelno mokesčio įstatymo nuostatos.
33.	41.8 punkte numatyta, kad atidėjinių sąnaudos yra nepaskirstomos. Klausimas, ar atostogų kaupinių sąnaudos yra paskirstomos?	Komisija atkreipia dėmesį, Aprašo 41 punkte numatyta, kurias sąnaudas Ūkio subjektui, vykdančiam sąnaudų paskirstymą, draudžiama priskirti reguliuojamų kainų verslo vienetams ir paslaugoms (produktams). Pažymėtina, kad atostogų kaupinių sąnaudos nėra įtrauktos į nepaskirstytinų sąnaudų sąrašą, todėl atostogų kaupinių sąnaudos reguliavimo apskaitoje pripažįstamos paskirstomosiomis sąnaudomis.

DETALŪS METADUOMENYS

Dokumento sudarytojas (-ai)	Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija 188706554, Verkių g. 25C-1, Vilnius
Dokumento pavadinimas (antraštė)	DĖL ŠILUMOS SEKTORIAUS ĮMONIŲ APSKAITOS ATSKYRIMO IR SAŪNAUDŲ PASKIRSTYMO REIKALAVIMŲ APRAŠO IR ŠILUMOS KAINŲ NUSTATYMO METODIKOS PRAKTINIO TAIKYMO
Dokumento registracijos data ir numeris	2019-03-01 Nr. R2-(EA)-462
Dokumento gavimo data ir dokumento gavimo registracijos numeris	–
Dokumento specifikacijos identifikavimo žymuo	ADOC-V1.0
Parašo paskirtis	Pasirašymas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Inga Žilienė, Komisijos pirmininkė
Sertifikatas išduotas	INGA ŽILIENĖ, Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija LT
Parašo sukūrimo data ir laikas	2019-03-01 15:12:02 (GMT+02:00)
Parašo formatas	XAdES-T
Laiko žymoje nurodytas laikas	2019-03-01 15:12:14 (GMT+02:00)
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	ADIC CA-B, Asmens dokumentu israsymo centras prie LR VRM LT
Sertifikato galiojimo laikas	2018-09-25 09:00:10 – 2021-09-24 09:00:10
Informacija apie būdus, naudotus metaduomenų vientisumui užtikrinti	"Registravimas" paskirties metaduomenų vientisumas užtikrintas naudojant "RCSC IssuingCA, VI Registru centras - i.k. 124110246 LT" išduotą sertifikatą "Dokumentų valdymo sistema Avilys, Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija, i.k. 188706554 LT", sertifikatas galioja nuo 2018-12-27 14:15:33 iki 2021-12-26 14:15:33
Pagrindinio dokumento priedų skaičius	–
Pagrindinio dokumento pridedamų dokumentų skaičius	–
Priedamo dokumento sudarytojas (-ai)	–
Priedamo dokumento pavadinimas (antraštė)	–
Priedamo dokumento registracijos data ir numeris	–
Programinės įrangos, kuria naudojantis sudarytas elektroninis dokumentas, pavadinimas	Dokumentų valdymo sistema Avilys, versija 3.4.37
Informacija apie elektroninio dokumento ir elektroninio (-ių) parašo (-ų) tikrinimą (tikrinimo data)	Atitinka specifikacijos keliamus reikalavimus. META-INF/signatures/signatures1.xml#SignatureElem_0: Sertifikato (subjektas: Dokumentų valdymo sistema Avilys, galioja nuo: 2018-12-27 14:15:33) kelio tikrinimas nesėkmingas. Nepavyko gauti informacijos apie sertifikato atšaukimą (naudojant OCSP(http://ocsp2.rcsc.lt/ocspresponder.rcsc) : Negautas atsakymas iš OCSP serviso adresu „ http://ocsp2.rcsc.lt/ocspresponder.rcsc “.).
Paieškos nuoroda	–
Papildomi metaduomenys	Nuorašą suformavo 2019-03-01 15:14:15 Dokumentų valdymo sistema Avilys